

יביע אומר

בראשות הרב יגאל כהן שליט"א

זמני השבת

הזמנים לפי לוח "אור החיים"

יום	ת"א	חיפה	ב"ש
כניסה:	17:14	17:15	17:16
יציאה:	18:06	18:06	18:08
ר"ת:	18:44	18:45	18:47

בירושלים: לנוהגים 40 דקות 16:56

פרשת תצוה

עלון מס': 402

מאמר השבוע

מאת ראש המוסדות הרה"ג יגאל כהן שליט"א

אפשר בלי קשיים?

אבריהם אבינו זכה בזכות הנפלאה שאף אדם קדם לכן לא זכה. והיא, שהיא יהיה אבי האמה הנבחרת, והיה אהוב מאד אצל הבורא יתברך, עד שנאמר בתורה הקדושה (בראשית י"ח, י"ז) "המכסה אני מאברהם". וכל זה למה? בגלל שעבר בהצלחה עשרה נסיונות שנסה אותו הקדוש ברוך הוא, מהם נסיונות של עני, נסיונות של גלות (לך לך מארצך), נסיון של איזמים ברצח (נמרוד), נסיון של עקרונות. ולסיום - נסיון בשחיטת בנו אהובו!

תארו לעצמכם איזה משבר חמור זה, לתפס את המאכלת לשחט את בנו שהבטח לו מאת הבורא יתברך (בראשית כ"א, י"ב) "פי ביצחק יקרא לך זרע", ואברהם עבר את כלם בהצלחה, שלא הרבה אחר מדותיו של הקדוש ברוך הוא, וקבל את גזרותיו באהבה גמורה.

נשאלת השאלה: מה היה קורה אם הבורא יתברך לא היה מנסה את אברהם בעשרה נסיונות? האם עדין היה זוכה למעלות הנפלאות שזכה בהם? והתשובה היא: לא!

בלי קשיים ונסיונות אי אפשר להגיע לדרגות גבוהות.

אז בואו ונלמד מאבינו אברהם, גם אם קצת קשה לנו וקבל את הנהגתו של מלך מלכי המלכים באהבה, דוקא הקשיים הללו הם אלו שיעלו אותנו על דרך המלך.

מתוך ספרו של הרב יגאל כהן.

מאמר השבוע

הנהגות מרן

שאלות ותשובות

דוד המלך

לאשת ההיל

פנינים מהפרשה

מוסר עם סיפור

פניני הדף היומי

שמירת הלשון

פיטום הקטורת

מתוך הקלף

מסייעים לפעילות וזונים בסגולה הידועה לפרנסה

כמו שכתב רבי חיים פלאגי בספרו חק החיים לקורא פיטום הקטורת מודן הקלף. תורמים 400 ש"ח למשך 36 חודשים ומקבלים פיטום הקטורת שנכתב על ספר ד"א שמים על קלף

פג"ל: 03-8000770

ל"יביע אומר" - הרב יגאל כהן שליט"א בכל עמדות נדרים פלוס

יגאל אגוסט

ניתן לתרום להפצת העלון ולהקדיש לעילוי נשמת לברכה רפואה הצלחה בטל: 8000770 פרטי ח-נ לתרומות: בנק מרכנתיל 17, סניף 732 חשבון 73443 ע"ש יביע אומר

נא לשמור על קדושת הגליון

אין לקרוא בזמן התפילה וקריאת התורה

שאלות ותשובות

מאת הרב יגאל כהן שליט"א

שאלה: מה מברכים על לחם בשר? [דהיינו שממלאים בצק רגיל בשר ואופים הבצק והבשר יחד] **תשובה:** ברכתו המוציאה ונחשב כמו לחם לכל דבר.

[שו"ע סי' קסח סעיף יז ובשבולי הלקט סי' קנט מג"א ס"ק מד ודלא כט"ז שם]

שאלה: אישה ששכחה לברך ברכת המזון האם צריכה לברך מספק?

תשובה: אינה צריכה וגם לא רשאית לברך מספק, ואפילו שהיא עדיין שבעה ואינה כמו האישה שבאופן כזה צריך לחזור ולברך מספק ומכל מקום טוב שתהרהר ברכת המזון בליבה או שתשמע מאדם אחר.

[שו"ע סי' קפד ס"ד משנ"ב סי' קפו סק"ג בא"ח חוקת ס"ט שו"ת יחוה דעת ח"ו סי' י]

שאלה: האם מותר בשבת לתפוס את הנמלים שעולות על השולחן ולזרוק אותם מחוץ לבית?

תשובה: לתפוס ביד אסור, ויש בזה משום איסור צידה בשבת אולם אפשר לעשות כן ע"י שיטאטא אותם החוצה וכל כיוצא"ב שאינו שולל חירותם.

[ע"י שו"ע סי' שטז ס"ח ובחזון עובדיה ח"ה עמ' קל ארחות שבת פרק יד הערה כא]

שאלה: שלום וברכה לכבוד הרב, בתקופה האחרונה אנו מארחים בביתנו את חמי שיחי' שהוא אדם מבוגר מאוד וסובל מכמה מחלות ואף מחובר למכונת הנשמה ועוד, ובשבת האחרונה שכחנו לכבות את האור בחדרו והדבר מאוד הקשה עליו להירדם האם מותר לכבות את האור בעבורו?

תשובה: באופן שיש גוי מותר לכבות האור ע"י גוי ואף במקום שאין גוי יש להקל לעשות כן בשינוי כגון במרפק אפילו ע"י ישראל ויש להדגיש שדוקא במקרה זה יש להקל לכבות בשינוי מאחר והוא נחשב כחולה אבל בלא זה חס וחלילה להקל בזה.

[ע"י שו"ע סי' שלד סעיף כז ובחזון ע"כ ח"א עמ' רנו והלאה ושם בהערה ומקור ברמב"ן בתורת האדם שער המיחוש דף ו והעוד ע"ש]

הנהגות מרן

רבנו הרב עובדיה יוסף זצוק"ל

זוכה לתורה

על ידי השירה, זוכה האדם ללמוד תורה ביישוב הדעת ובשמחה. לא לחינם השם יתברך בחר בשירי זמרה. על כן, בודאי שאין בזה ביטול תורה ללמוד ולהשתתף בשירת הבקשות. ורבים מגדולי ישראל ומהם: הגאון המקובל האלהי רבנו מרדכי שרעבי, ומרן הראשון לציון רבנו עובדיה יוסף זצוק"ל, היו באים בלילות שבת לשמוע אל השירה ואל הזמרה במשך כמה שעות, והעידו על עצמם שהשירה היתה מסייעת להם לכל השבוע ללימוד התורה בשמחה ובחשק רב. ובלבד שהכל נעשה בשמחה של מצוה ובכבוד ראש.

מעשה שהיה בליל שבת קודש פרשת "לך לך" שנת ה'תשכ"ט, שהשכים מרן הראשון לציון זצ"ל ויצא מביתו שבשכונת "תל ארזה" בירושלים לכיוון שכונת "נהלאות", כדי להשתתף בשירת הבקשות שהתקיימה מידי ליל שבת בבית הכנסת "אוהבי ציון". והנה לפתע הגיח נחש שהזדקף מולו ולא אז. הרים מרן את קולו ואמר: "נחש נחש, אל נא תמנע ממני לומר שירה לפני ה' יתברך!" ומיד המשיך מרן ופסע ישר בדרכו, או אז התכופף לו הנחש והסתלק כלעומת שבא, ויהי לפלא... (מפי החזן ר' חיים כהן)

דוד המלך

מאת הרב אליהו עמר שליט"א

המלך דוד נאמן עלי הדיין

מסיפור הכתרתו של דוד המלך ניתן ללמוד יסוד נפלא בעבודת ה' ו'קבלת דין שמים באהבה', כפי שמסופר בגמרא (עבודה זרה טז ע"ב) על רבי אליעזר בן הורקנוס שקיבל על עצמו דין שמים באהבה וגרם לביטול עונש מוות שריחף מעל ראשו, וכך היה המעשה, רבי אליעזר בן הורקנוס היה אחד מגדולי ישראל ותלמידו המובהק של רבן יוחנן בן זכאי מנהיג העדה בתקופת חורבן הבית השני (רבי אליעזר קבור בטבריה על יד קברו של רבן יוחנן בן זכאי, במפתח קברו של הרמב"ם). באותה העת משלו הרומאים בארץ ישראל והכניעו את היהודים ביד תקיפה, לימים נתפס רבי אליעזר על ידי הרומאים שכפוהו לעבוד עבודה זרה, רבי אליעזר סירב והרומאים גזרו את דינו למוות, בטרם הועלה לגרודם פנה אליו השופט הרומאי וניסה לשדלו אולי כעת יעזוב את דתו ויעבוד עבודה זרה, וכך אמר לו: אדם נכבד כמותך מוכן לאבד את חייו בשביל היהדות, היכן היא חוכמתך?! רבי אליעזר שהכין את עצמו בקדושה ובסילודין להייהרג על קידוש ה', השיב לשופט הרומאי במילים הבאות 'נאמן עלי הדיין', כשכוונתו שמקבל עליו דין שמים באהבה, כעין אמירת 'ברוך דיין האמת' או 'שמע ישראל' שיש בה יחוד ה', ומן השמים סובבו שהשופט הרומאי הבין שרבי אליעזר

מתכוון אליו, וכוונתו שדבריו דברי טעם, השופט הרומאי כל כך התרגש ממחוות הכבוד שנתן לו רבי אליעזר עד שאמר לו, הואיל ושמעת בקולי אני נשבע באליל שלי שגזר הדין מבוטל, ושלח את רבי אליעזר לביתו בריא ושלם, וכך התהפך מצבו של רבי אליעזר ברגע אחד ממוות לחיים, הגמרא ממשיכה לדון מדוע סובבו מן השמים ניסיון כזה לרבי אליעזר שכמעט איבד את חייו, ומבארת שם את סיבת הדבר.

כשמתבוננים בסיפור מופלא זה, מתקבלת התחושה שרבי אליעזר ניצל בטעות כיון שדבריו לא הובנו כראוי והשופט הרומאי בחר לפרש את דבריו כמחמאה לעצמו, אך ה'חפץ חיים' (מובא במהדורת שוטנשטיין שם הערה 30 בשם שמירת הלשון ב, יג) מגלה לנו כיצד קרה הדבר, וכך הוא מסביר את התרחשות העניינים, כאשר הקדוש ברוך הוא שולח לאדם ייסורים והאדם מקבל עליו את הייסורים ומצדיק עליו את הדין, הקדוש ברוך הוא מסלק מעליו את הדין והופך את גזר הדין למידת הרחמים, ומשום כך ברגע שרבי אליעזר קיבל עליו דין שמים באהבה, פעל לביטול מידת הדין, ואז סובבו מן השמים שהשופט הרומאי טעה בהבנת דבריו ושיחרר אותו לחיים טובים. ואפשר לומר שכך היה גם אצל דוד המלך, כשקיבל עליו את דין שמים באהבה, סרה ממנו מידת הדין והפך למלך על ישראל.

דו"ה ועוד עשר נקודות

אלא צריך להבין כיצד 'קבלת הדין באהבה' גורמת לשינוי לטובה, הביאור לכך הוא שאם אנו מבינים שכל מטרת הייסורים נועדה לעורר את

האדם להתחבר לבורא עולם, הרי בשעה שאנו אומרים שאנו מאמינים שכל מה שקורה לנו זה מבורא עולם אז התחברנו אליו וממילא הייסורים מאבדים את מטרתם ומסתלקים מן העולם, וימחיש זאת הסיפור הבא, מעשה ביהודי שהיה בעיצומה של פעילות מצוה בעיר רמת גן, ובטעות נכנס לרחוב מסוים למרות השלט המורה שאין כניסה, ברחוב חנתה ניידת משטרה עם שלושה שוטרים שעצרוהו על אתר, השוטר ביקש ממנו רישיונות וניגש לניידת לברר במסוף מה מעמדו של הנהג, הנהג מספר שבאותם הרגעים גמלה בליבו החלטה לא להתחנף לשוטר, אלא לדבר ישירות עם הקדוש ברוך הוא ולקבל עליו דין שמים באהבה, תוך כדי שהוא עסוק בחיבור מחשבתי בינו לבין בורא עולם ולהחזיר בליבו 'אין עוד מלבדו' ו'נאמן עלי הדיין', ניגש אליו השוטר ומודיעו שעל פי החוק עבר עבירת תנועה, ועונשו שש מאות שקלים ועשר נקודות, ברגע הראשון הנהג החוויר, אך מיד שב וקיבל עליו דין שמים באהבה ואמר בליבו אם זה רצון ה' תודה רבה, השוטר פנה לניידת לרשום את הדו"ח והנהג לא מפסיק לבצע חיבור מחשבתי עם בורא עולם, שלא השוטר מחליט אלא הקדוש ברוך הוא, ואם ה' בחר לתת לי דו"ח אני מקבל עליו את הדין באהבה, מספר רגעים לאחר מכן, ניגש השוטר לרכבו בשנית ואמר לו בטון מפוסי, דברנו אני וחבריי והחלטנו לוותר לך על הקנס מפני שלא נמצאו בעברך עברות תנועה, אך הנהג הבין שגם כעת זה לא השוטר שהחליט לא לתת דו"ח אלא בורא עולם שנתן בדעתו לוותר על הדו"ח, ולכן אמר בליבו תודה רבה לבורא עולם גם עתה זה רק אתה. השוטר שיחרר אותו והוא המשיך בדרכו בתחושה מענגת, לא רק בגלל ביטול הקנס אלא בעיקר בגלל החיבור לבורא עולם.

קו לימוד יומי לנשים ובנות מתוך ספר "שער הבטחון המבואר" מאת הרב יגאל כהן שליט"א 2 - 3 דקות ביום להצטרפות חייגי: 054-8502066

בשבת וחולל לתי' יחידך שמונים או להודיע כי יצא לאור הספר "שערי צדק" הרב יגאל כהן פרק מוסבת אמתה ובחזון שנותן אמתה זו וחסדך חילתים 03-8000770 מיל לחינם מילי yalga-omer.co.il או דרך האידי' ו'הטקס' ה'תלמידי' ו'בית' ה'תלמידי' ה'תלמידי'

קו לימוד לגברים בספרו של הרב יגאל כהן שליט"א שיעור קצר של כ-2 דקות מידי יום בטל: 077-4017828 עלת יצוזה 52

לאשת החיל

דעות קדומות

מה יש לכן להגיד על -

חציאת ארוכה או מתחת לברך, חולצות מכופתרות, חליפות ווסט, פליסה, שאלים, פאה ארוכה או קצרה, כיסוי ראש צבעוני או כל הזמן שחור, קשירה כזו או אחרת, תכשיטים, איפור מסוים, יש לה לק? הנעליים גבוהות, באיזה צבע.. ואצל גברים- החליפה צבעונית, עניבה, דירוג בשיער, זקן פרוע או מסודר, פיאות בחוץ של תימנים או מאחורי האוזן, או בכלל לא.. הגרביים צבעוניות, מגבעת בשבת או רק ביום חול, חליפה שחורה מעוצבת או גזרה רחבה, יש להם מחשב נייד, טלפון כזה או אחר, גמבוי או טאבלט בבית? בטוחני שלכל אחת מהקוראות יש מה להגיד על כמה מילה שנכתבה למעלה. לכולנו יש איזושהי מגירה של דעה קדומה לגבי כל סממן חיצוני שאנחנו רואות. זה כל כך עוצב לחשוב עד כמה כולנו פועלים מתוך דעות קדומות. עד כמה יש לנו איזושהי קביעות בראש ודעות על אנשים מסוימים, או חוגים מסוימים וכך מתנהלים עם כל אדם פרטי שנמנה בחוג הזה - בלי בכלל להכיר אותו.

כאשר רואים קוד לבוש מסוים שנמנה עם ציבור מסוים - מיידית נפרסות בראשונו כל מיני תכונות שכבר 'הלבשנו' על האדם, למרות שבכלל לא בטוח שזה הוא. הסממנים החיצוניים גורמים לנו לתייג את הבנאדם שמסתתר מאחורי, ללא הזדמנות לתת לו להכיר לנו את עצמו, להביא את יכולותיו ותכונותיו מעבר לחוג שהוא כביכול משתייך בו, וכל זה רק בגלל סגנון הבגדים או אופי המשפחה.

אנחנו לא יכולים לשפוט משפחות לפי מה שהם מכניסים לבית, או איך שמלבישים את הילדים בו, אנחנו היינו בו? אנחנו מבינות איזה ניסיונות האמא עוברת שם? איזה תחבולות היא צריכה בשביל להתמודד עם היצר הרע הספציפי של הילדים שלה?

כמובן שנעשה את הבידורים, ואם יש דברים שלא מתאימים לבית שלנו, לא נשלח לשם את הילדים. אבל מפה עד לתיוג מוחלט של המשפחה, או עד לדבר עליהם בצורה לא נאותה שגובלת בוודאות בלשון הרע, וגם להגיד לילדים שהם לא בסדר - זה לא תקין. כולנו זוכרות שלדבר על אחרים זה נקרא לשון הרע? ולשון הרע זו עבירה חמורה מאוד? יש גם משהו שנקרא רעילות. מהי התועלת בלספר לכולם מה קורא עם הילד ההוא של המשפחה ההיא? מה התועלת?

צריך להבין שלכל ילד יש נשמה מיוחדת במינה מאת בורא עולם, ולכל משפחה יש את השיקולים שלה איפה להקל ואיפה להחמיר בהתאם לנשמות שהקב"ה הפקיד בידם. אנחנו רואים ילד מסתובב ברחובות עם אופניים ענקיות ויכולים ישר לומר איפה האמא, איזה משפחה מוזנחת ואיך לא משגיחים על הילדים שם, אבל אנחנו ממש לא יודעים מה ההתמדה דדות בבית, ואיזה נפש יש לילד שצריך את החופש הזה וכמה תפילות אמא שלו שופכת עליו.

אנחנו לא יודעים כלום, אנחנו לא דיניים בבית הדין, אין לנו את הזכות לשפוט אישה שמתלבשת בצורה כזו או אחרת, אנחנו לא יכולים לתייג אותה במקום מסוים ולפי זה להתנהג או לדבר. מי שם אותנו במקום הזה? אנחנו יודעים מהיכן היא באה? מה הנפש שלה? מה הקב"ה מצפה ממנה במשבת המסוימת שלה? מי אנחנו שנגיד שאני יותר צנועה או יותר טובה במשהו? יכול להיות שאישה שנראית פחות צנועה מחברתה תקבל הרבה יותר שכר על המאמץ שלה להיות בצניעות שלה מאשר השנייה שקל לה יותר. ומאידך, גם על נשים שכביכול מחמירות בצניעות וזה נראה לנו מאוד מוזר או שונה, גם עליהן אסור לנו לפצות את הפה. כל אחת תעשה מה שטוב לה ולמשפחתה. אנחנו לא צריכות לדבר על אף אחד בעולם!

לא נשכח שאנחנו לא מנהלות את העולם, אנחנו לא יודעות ממה כל אחד נוצר. מה הניסיונות ומה הקשיים של כל אחד. ואין לנו רשות לתייג. מספיק יש אחרים מבחוץ שמתייגים אותנו בגלל התקשורת שעושה לנו תקדימים, אין צורך שגם בתוכנו יהיו את התייגים הלא הוגנים הללו.

כמובן שצריך לבחור את החברים והחברות לילדים, ולא לשלוח לכל מקום, כמובן שגם אנחנו צריכות לבחור את החברות, מי טובה לנו ומקדמת אותנו בעבודת השם ולא משפיעה עלינו לרעה. כך גם כל המשפחה, צריך להסביר לילדים כמה זה חשוב חברה טובה וכמה חברים יכולים להשפיע לרעה גם אם לא מתכוונים לכך.

אבל בשום פנים אין צורך לדבר רע על אף אחד, אם מישוהו לידנו יורד מדרך התורה והמצוות, אנחנו מרחמים עליו, אנחנו אומרים שקשה לו ויש לו יצר הרע שעדיין לא הצליח להתגבר עליו, לכולנו יש. מה אנחנו חסיני אש? גם אישה שהולכת בחוסר צניעות בכיסוי ראש או בביגוד, יש לה יצר, זה קשה.. זה נשיון.. זה לא אומר משהו רע לגביה, היא יכולה להיות הכי טובה ולבכות להשם שיתן לה כוח.

אנחנו לא יושבים בבית דין של מעלה, כל אחד יעשה את המוטל עליו. ישמור על משפחתו גם מחברה לא טובה וגם מלשון הרע ומהסתכלות רעה על אחרים. אנחנו מחנכים את ילדנו ובינתנו לראות את הטוב, בכל אחד. תמיד. בלי תיוגים ובלי סיסמאות. הקב"ה הוא אבא שאוהב את כולנו ללא יוצא מן הכלל.

פנינים מהפרשה

קבלת הארת ההג

בדרך כלל שבת שלפני פורים היא פרשת תצוה. ואמנם השנה היות והיא מעוברת אנו לא מקימים את מצוות בחודש אדר א' כי העיקר הוא חודש ב. אמנם בפרשה שלנו עכ"פ חל פורים קטן. והנה להלכה נפסק שכל מה שאמרו בגמ' ששלושים יום קודם החג צריך ללמוד את הלכות החג, נאמר רק על הפסח שיש בו הלכות מרובות ופרטי דינים לרוב, לעומת שאר מועדי ישראל.

ונמצא שאף שחל בשבת זו פורים אין קטן אין חיוב ללמוד את ההלכות של פורים מעתה.

ואמנם יש מעלה בדבר ללמוד את ההלכות הקשורות לכל מועד היות כי בכח לימוד ההלכות קודם החג זוכה להארת החג. וכמו שכתב הגאון רבי חיים פלאגי זיע"א (הובא בילקו"י מועדים חנוכה, פורים) בהקדמתו לספר מועד לכל חי, כי מועדי ה' המה מקודשים על פי בית דין והשלוחים, ועכשיו בזמננו, בדברי תורה, לקרות קודם המועדים הלכות חג בחג בש"ס ובפוסקים, וכן מה שחידשו חכמי ישראל הקדושים בספרי המוסר, כספר שני לוחות הברית, וחמדת ימים, וכדומה להם. ומרגל בפומיה מהרב הגדול מרן זקני אור היר"ח ז"ל, כי בבוא זמן מועדי ה', אם לא היה קורא מקודם בספרי הפוסקים בשלחן ערוך ודו"ש סמיכין עלוהי, הלכות חג בחג, וגם ללמוד בספרי מוסר כמו ספר שני לוחות הברית, וספר חמדת ימים, וכדומה, כל חג ומועד בזמנו. לא היה קונה הארת קדושה בנשמתו לקבל עליו קדושת יום טוב. ע"כ. וכן בשל"ה הקדוש (מס' יומא פרק דרך חיים תוכחת מוסר אות רג) כתב שבכל מועד ראוי ללמוד את המסכת הנוגעת בענייניו, כגון בפסח מס' פסחים, ובשבת שקלים מס' שקלים, וכן על זה הדרך. ע"כ. ונראה שלעניין השפעת והארת החג אין חילוק בין ימים טובים מהתורה או מדברנו (וכמו שכ' השל"ה שהובא לעיל לעניין פרשת שקלים, שהרי אין חיובה מהתורה), ובכל אופן זכות גדולה ועצומה היא לקבל מכל זמן מקודש את החיוזק הרוחני לנשמה בצורה המירבית ביותר.

וכמו כן גם על ידי לימוד המגילה יזכה לשפע נוסף של קדושת החג. ואם כן יש לחכם לכלכל דרכו כדי שיבוא מוכן ליום הפורים עם תלמודו בידו, וכך ידע מה ההלכה אם לא שמע מילה אחת מבעל הקורא, וכן ע"י שילמד את המגילה יוכל להתרכז יותר כי מבין מה פירוש המלים וכן על זה הדרך.

ונסיים בחידושו של השבט מוסר על בגמ' סוף תענית אמר רב יהודה בריה דרב שמואל בר שילת משמיה דרב: כשם שמשנכנס חודש אב - ממעטין בשמחה, כך משנכנס אדר מרבין בשמחה.

והקשה בספר אורה ושמחה, למה הקדים רב יהודה "כשם שמשנכנס אב ממעטים וכו'", היה לו לומר בקיצור: "משנכנס אדר מרבין בשמחה" ! וכתב, שכמו בחודש אב, מעט מעט מתרבה האבילות עד היום התשיעי, שהוא החמור מכולם, כך בחודש אדר, כבר מתחילתו מרבין בשמחה, אבל עיקר השמחה ב"ד וט"ו בו. עוד פירש, שכידוע, בית המקדש חרב על עזבם את תורת ה'. ולעומת זאת, בפורים קיימו את התורה מרצון [כפי שהגמרא דורשת במסכת שבת פח א]. וזהו הדמיון, שכפי גודל הדאגה שצריך לדאוג בט' באב, על עזיבת התורה אז, כך צריך להיות גודל השמחה בפורים, שקבלו את התורה מאבהה

וה' יזכנו ללמוד ולקיים את התורה כולה בשמחה וכדברי הגמ' בשבת. (הרב יוסף דהן הי"ו).

מוסר עם סיפור

מאת הרב יעקב עמר שליט"א

הרה"ק הימני של השופט האנגלי (א)

המשורר משיבוש שיעבר

תקציר: ספר על יהודי שפגש עו"ד מפרסם בארה"ב שלא משהו ידו מהמגרא, ושאלו על מה זה. ספר 'מאיר' על תחלת ימיו כעו"ד ובמשפט אצל השופט 'אדוארד' הישיר, וקצת הוא נעמיתו נמצאים בהדרו של השופט ומספר להם על משגיו בהלכה היהודית.

וכך מספר השופט אדוארד, נשוב כמה עשרות שנים לאחור, נשקף אל שלחנות הענק של אחת מספריות הפאר, אליה נקבצים מקצות תבל בני לאמים רבים, המבקשים להחכים באוצרות הקתב והדפוס, עתיקים וגם חדשים. אדוארד ל. סטודנט צעיר באוניברסיטת אוקספורד רבת המוניטין, שקד על למודיו בהרצאות רבה. דור שלישי הוא למשפחת משפטיים, ממרומי היחס של האצלה האקדמאית, ממחים בעלי - שם לענייני חק ומשפט אנגלי, וסבו אף פהו פראש הקתדרה למשפטים באוניברסיטה הקתית של ממלכת אנגליה. שאפתן למודים בלתי נלאה הנה אדוארד, ולא שבעה נפשו מהשתלמויות רב - גוניות. הוא חתר להשיג תאר שופט פמקצוע מעשי.

המשך מוסר עם סיפור

אדוארד רכן על אחד הספרים העתיקים בהם עין. בעודו מעין בספר באולם הספרייה. עם כל השפלתו הרחבה והמגוננת, נתקל בחידה שתומה, שעשה שהגה בספר שלפניו ובו צטוט של פסוק, או הלכה, או אמירה, מהאוצר היהודי, שאגב מעולם לא גלה בו כל ענין, למרות שחבק זרועות מדע לרב. המאמץ לפתור בעצמו את המובאה מהספרות היהודית לא השיע אותו, לראשונה בעולמו המדעי והעיוני לא הבין דברים פשוטים.

"סליחה" הגה בלחש, וקולו כמעט ולא נשמע, ליהודי נשוא פנים שישב בסמוך אליו ועין ממשכות בספר שלפניו.

"כן, אדוני!" השיב הנשאל באותו טון - לוחש.

"אודה לך מאוד, אם אוכל להעזר בהשקלתך סבורני שתוכל לפענח לי פרוש הפתוב כאן" בקש שלא ברמז של הכנעה. הוא נהג חסכנות יתרה בהעלאת בת - חיוך על פניו; שעשה שנתן להעריך, שהיתה יעילה ומתבקשת.

היהודי הביט בספר המגש לפניו, לפני שתהה על האיש המגיש. עין קלות, והעלה שחוק נסתר בלבו. הרהר איך גוי יבין זאת...

ובכל זאת, אין להתחמק מבקשתו של סטודנט אוקספורדי לסייע לו. זו גם שאלה של חלול ה', אם ישתמט ממנו.

בן רגע חלפה במוחו היהודי המחשבה, המלווה תמיד איש - דעת יהודי גדולכו בין הגויים: אדרבה, אפשר ובבוא היום יסתייע הסטודנט למשפטים עם ההבנה ההלכתית שהוא דורש ממנו להבינו. הוא האריך לעין במובאה אותה בקש הסטודנט להבין טיבה ומותה כדי שיעלה בידו להשיב כהלכה.

זה לא פשוט, ידע היהודי, והאירי ולפענח, ובשפה האנגלית המלששת, מנוח הלכתי - תלמודי לפני גוי צעיר, שעולם ההבנה הסוגייתית רחוקה מחשיבתו. "אשמת מאוד לעזור לך אבל לידיעתך, הצטוט שאתה מבקש להבין אותו, שנה הסבר ארך, ודאי שלא די בתרגום מלולי קצר אם רצונך להבין את העמק ואת הרחב של הנשוא".

"אדרבה, כבוד הרב..."

"לא כאן!" קבע הרב "אם רצונך נצא למסדרון".

היתה זו אחת הסגיות החמורות בש"ס ופוסקים: הלכות חזקה. אבל, הנה זו פעם הראשונה, וכנראה גם האחרונה, בשנות שפוטי הארפות מאוד, שאמרתו לפשטי: הואיל והחוק מאפשר לי לזמן ללשפתי שני מתדיינים, ולהציע להם פתרון, פשוט וגשור מדוע שלא אמליץ בפניכם להתדיין כפי האמת, והלא שניכם מצגים יהודים. איני מבין בשום אופן מדוע לא.

"אני מסכים" קרא 'מאיר' "וגם אני מסכים" אמר עורך- הדיון של הנתבע, שלא ידע להסביר אחר כך מדוע עשה כן. אולי עצמתו המוסרית והסמכותית של השופט הן.

הם קמו. קדו קדה נימוסית ופנו לעבר דלת הציאה. אך השופט הן עכב את 'מאיר'. כשיצא עמיתו פנה אליו: "אמר לי, יהודי עורך- דין, אינך יודע משנה מפרשת?..."

ו'מאיר' לא ידע לכבש פניו מבושה. המבוכה סבכה לחלוטין את תני הממש' בה.

מה! האם השופט הזה יודע משניות? מה! האם השופט הזה לומד גמרא? מה קורה כאן!?

אלא שהשופט הן מרה והושיעו מתדהמתו.

"אני לא יודע לקרא מילה אחת באותיות עבריות. אבל אני שומר אצלי שנים רבות ספר - עברי קטן, אולי יבוא רגע - האמת..." והוא שלף מאי - שהוא מקום בארוננו מסכת כבא בתרא קטנטנה, פתח בין הדפים שהיתה מנחת שם סימניה, והראה לו...

את המשנה בדרך כ"ח:

"אתה הרי כן יודע לקרא מה כתוב כאן... בהלכה היהודית יש משג פסקני של 'חזקת שלוש שנים'!"

הספור המאלף הסיטי את דעתנו מפחדיה של הטיסה המטלטלת. גם מזג האויר השתפר, כנראה, ומשפטים את הספור החל המטוס להנמיך לעבר האי הבריטי, שהאורות הבלתי- צלולים סימנו את מעופו מעל אדמה המתקרה- בת. המשך אי"ה בשבוע הבא

עליו משהו עמוק בפנים. 'למה הוא הגיע אלי לאירוע? כי הוא היה במשמרת ערב כל השבוע'. 'למה הוא כועס וזועף? כנראה שהוא עייף'. 'למה הוא עוקף בתור את כל העומדים? כי אין לו מי שישמור על הילדים'.

וכבר אמרו חז"ל: 'אל תדון את חברך עד שתגיע למקומו' (אבות ה', י'), וכשתבונן תשים לב שלפעמים הצדק עמו. והתשובה העיקרית היא "כי ה' אמר לו קלל" (שמואל ב' ט"ז י'), וכדי להפנים כן צריך על זה להתפלל. וכמו שאדם רגיל לתרץ את מעשיו ודרכיו, כך צריך ללמד זכות על חבריו. וזה מה שהעין הטובה גורמת, שזוכה על ידה לאהבת ישראל מושלמת (ספר הנהגות אהבת ישראל).

נוכה תמיד לקרוא ולדבר דברים טובים על עם ישראל, ובא במהרה בימינו לציון גואל. אמן כן יהי רצון.

שמירת הלשון

מאת הרב אהוד מולאי שליט"א

ביזמו תתן שברו"
 "היו לך לבדך, ואין לורים אתך" (משלי ה' י"ז)

שלום לעם ישראל היקרים והחביבים

שאלתי מאת יהודי צדיק, בעל מח מבריק, שחזר בתשובה, בשמחה ובאהבה, שיש באמתחתי יומנים ישנים, ששם כתב בעבר דברי גנאי על אחרים. וכבר עבר זמן רב מאז שכתבם, וכמעט שכח את כל הרשום בתוכם, ושואל האם מותר לו לעיין בהם, וכן אם מותר לו להראות לאחרים מהם. ועניתי שרק כאשר מספר לחברו דברי גנאי על השני, כמה הוא אדם קמצן או עצבני, רק אז יש איסור של "לא תשא שמע שוא", ועבר על איסור לשון הרע עכשיו, ורק כשאומר דברי גנאי לאחר, על איסור שמועת שוא הוא עובר. אבל כשמגלה את הגנאי בעצמו, אין איסור שמועת שוא עמו. ומעיקר הדין מותר לו לקרוא שוב את מה שכתב, ואינו עובר על שמועת שוא. אבל אסור לו לתת לאחרים לקרוא, ונחשב כמדבר לשון הרע על חברו (חוט שני פרק א' עמ' תל"ב).

ונסיים במה שנשאלתי מאת יהודי הרוצה להתחזק באהבת ישראל, שהיצר לשון הרע אותו מאוד מבלבל. כל דבר משונה שרואה הוא מיד מתלונן, ואם רואה שעושה כן חברו הוא מתחיל עליו לרנון. ושואל אם יש עצה טובה לזה הדבר, כי היצר הרע עליו כבר גבר. ועניתי שאדם צריך לדעת לחפש תירוצים, וכך לגרום שכולם יהיו מרוצים. את מעשי האחר בעיניו להרים, להרבות שלום ואהבת חברים. כשמתרגלים לענות תשובות לשאלות, לאט לאט נפתרות כל הבעיות.

'למה הוא עושה לי פרצופים? כנראה עובר

פניני הדף היומי

מאת הרב"ר יגון מרדכי זכאי שליט"א

שמירת חוק

ואמר שמואל דינא דמלכותא דינא (בבא קמא דף ק"ג).

בסוגייתנו אנו למדים על מושג הלכתי הקרא דינא דמלכותא, ובלשונו שמירת חוקי המדינה ומושג זה מסתעף לנושאים ומקרים שכיחים כגון מי שעובר על חוקי התנועה האם הוא מחויב לשלם דוחות, וכן לגבי אדם שמעלים ואינו משלם מיסים, ולא פעם חוקי המדינה שנחקקו בראשיתם על פי החוק העותונמי וכן החוק הבריטי אינם תואמים ואף נוגדים את דיני תורתנו הקדושה אשר לאורה אנו הולכים, ונדע מה שכתב מרן בשולחן ערוך(חושן משפט סימן כו) על פי דברי הרמב"ם שבכל מקרה שישנו ויכוח צריך להתדיין בבית דין ולא ללכת לבית משפט (דרכאוות) שאינם דנים על פי דין תורה ומי שעושה כן נחשב כמרים יד בתורת משה.

והנה ישנה מחלוקת בראשונים האם דינא דמלכותא נאמר דווקא בחו"ל ובמלכי אומות העולם שהם מושלים במדינה והיא נחשבת שלהם, אבל במלכי ישראל כיוון שארץ ישראל שייכת לכלל ישראל וכולם שותפים בה לא נאמר הכלל של דינא דמלכותא ולמעשה דעת הרמב"ם ומרן (חושן משפט סימן שסט) ודינא דמלכותא נאמר גם בארץ ישראל.

ואמנם יודעים דברי המשנה באבות "אלמלא מוראה של מלכות איש את רעהו חיים בלעו" ולכן כל יהודי באשר הוא צריך להיזהר ולשמור על חוקי המדינה באשר הם, ובמיוחד חוקים שנחקקו לתועלת התושבים ולהגן עליהם כגון חוקי התנועה היכן מותר לנסוע והיכן לא, וגובה המירות הנסיעה ורשיון הנהיגה, ואף הפוסקים שסברו שאין דינא דמלכותא בארץ ישראל כתבו לגבי החוקים שנחקקו לתועלת הציבור שצריכים לשמור עליהם, וכן לגבי בניה והרחבה שבכדי לבנות צריך רשיון שמלבד החוק פעמים שהבניה נעשית בצורה לא תקינה ועלולים חס ושלום להגרם אסונות, שלא לדבר על כך שישנם בונים ומרחיבים מבלי לקבל רשות והסכמת כל השכנים ומזיקים לשכנים בבנין והם גורמים להחשיך ולמנוע כניסת אור שמש הן שמוסיפים דיירים נוספים בבנין וכן כל הרעש והלכלוך הנלווים וכנספק בשולחן ערוך בהלכות נזקי שכנים, וכן צריך להיזהר שלא להעלים מיסים ולדווח דיחויים טובים שיש בכך משום שקר וגזל ופעמים שגם עלול להגרם חילול השם, והמזהיר והנזהר ירבה שלומם כנור. שבת שלום.

ניתן להזמין לשיעורי תורה / אזכרה ברחבי הארץ רבנים מכולל "יביע אומר" 03-8000770

בתרומה של ש"ח 250 אתם שותפים בהפצת העלון ב:20,000 עותקים

נר תמיד לע"ר מנשה בן רחל ז"ל ולע"נ שושנה מהין בת זיוה ע"ה